Victor Martin — Omul providential

Omul providenţial

de Victor Martin

Pe terasa din sticlă masivă se găsea foarte multă lume. Într-un colţ, mai la marginea perdelei de gâze luminoase, care se luaseră de mâinile lor minuscule, pentru a forma o copertină deasă, aşezat pe scaunul care îşi modela forma după mişcările vremii, politicianul, monstru cu foarte multe capete, adormise.

Alături, la aceeaşi masă, un al doilea monstru vorbea continuu. Văzând că interlocutorul nu îl ascultă, capătul curiozităţii îi crescu brusc şi se înălţă la şase metri deasupra mesei. Privind în jos, ridică cercetător o sprânceană, apoi capătul reveni la loc. În mare parte, era mulţumit. Prima parte a misiunii fusese îndeplinită. Spionul care reuşise să se metamorfozeze în băştinaş, luînd forma unui monstru cumseacade cu nenumărate capete, făcea parte dintr-o specie dizgraţioasă, care le invadase planeta. Mici, bipede, cu un singur capăt şi două escrescenţe fragile, aceste stârpituri adaptate la lumină şi la o atmosferă bogată în oxigen, erau foarte periculoase; se puteau adapta şi la o atmosferă alcătuită exclusiv din amoniac. Putându-se transforma în orice altceva, se puteau adapta, practic, la orice mediu, lucru care le ajuta să se strecoare în cele mai înalte structuri politice ale planetei.

Acum, spionul dormea tun, dar nici lui, cel care reuşise să-i strecoare atâtea tipuri de somnifere în mâncăruri, nu-i era prea bine. În misiunea asta dificilă, fusese nevoit să bea împreună cu duşmanul şi să debiteze tot felul de prostii, pentru

a putea ascunde scopul pentru care îi căutase prietenia.

Neamintindu-şi prea bine ce spunea, îşi mută discursul în gurile câtorva capete periferice, să nu se prindă cei din jur ce voia să facă, şi, din palmele mai multor excrescenţe telescopice cornoase, scoase înregistratorul magnetic şi îi reglă frecvenţele. Îl sprijini de un vas masiv, foarte aproape de capătul informaţional al celui din faţa sa, apoi se foi pe scaun.

Căutând o poziţie cât mai confortabilă, trase mai aproape farfuriile cu mâncăruri şi băuturi şi îşi băgă boturile peste tot. Îşi puse un set curat de şervete la fiecare gât, apoi, tacticos, cu mii de gesturi măsurate algoritmic, se apucă să mănânce şi să bea, privind pe ecranul înregistratorului de gânduri imaginile care treceau prin capul bipedului adormit, metamorfozat în monstru cu nenumărate capete, aşezate pe masă, care îl însoţea.

După câteva imagini înfiorătoare de la sfârşitul unei lupte cu o populaţie complet necunoscută şi mai primitivă decât cea a bipedelor, pe o planetă al cărui nume nu-l prinse, urmări parcursul monoton al unei călătorii interstelare.

Fiinţele cu două picioare erau oameni şi proveneau de pe o planetă suprapopulară, parţial iradiată de un astru incandescent, numită Pământ. Oamenii erau organizaţi în regimente de menţinere a păcii şi, acolo, la ei acasă, puţină lume ştia cu ce se ocupă în realitate. Opinia publică era minţită că trupele execută misiuni de menţinere a păcii pe alte continente când, de fapt, acestea ajunseseră deja în spaţiul cosmic, mult mai departe de lumea de bază. Pe Pământ, ocupată cu supravieţuirea, populaţia era foarte puţin interesată de cucerirea unor stele noi.

Spionul adormit era colonel, purta numele R.S.Craian şi nu era un combatant de rând; era chiar şeful unei misiuni expediţionare de cucerire şi aducere a mai multor planete locuite într-o federaţie iniţiată de conducerea Pământului.

Privi ecranul înregistratorului magnetic şi îl văzu pe colonel cum coboară din nava asolizată pe o planetă cu o atracţie gravitaţională mai mare decât a Pământului şi cum ordonă unuia, numit locotenent, să analize aerul atmosferic.

Aerul nu era foarte toxic şi cum cel mai apropiat oraş era la doar doi kilometri, bipedele renunţară la costumele autonome, încărcară aparatura şi armamentul într-un vehicul de teren teleghidat şi porniră pe jos spre casele ce se vedeau în depărtare.

— Nu am luat corturi, nu am luat haine de schimb, nu am luat mâncare, nu am luat nimic cu noi, spuse locotenentul.

— Presupun că nu ne trebuie, spuse Craian. Oraşul e locuit de umanoizi paşnici şi neînarmaţi. Trebuie să se găsească un adăpost şi ceva de mâncare pentru noi. Extratereştri sunt trataţi, în general, cu multă solicitudine, dacă nu cu frică. Ar fi bine să vedem cum trăiesc şi ce mănâncă alte civilizaţii.

— Ar fi bine. Când avem de-a face cu ei, noi îi tratăm pe toţi cu respectul cuvenit unor fiinţe venite de foarte departe, dar ştiu eu dacă toţi umanoizii au bunul nostru simţ terestru?!

— Ar face bine să aibă. Ai trimis vreo echipă de cercetaşi?

— Am trimis trei echipe.

— Şi?!

— Nu s-au mai întors.

— Sper că le-ai luat costumele cu care ies în spaţiul interstelar.

— N-au vrut să dea jos costumele de cosmonaut. Au spus că nu e aerul destul de curat.

— Or fi speriat băştinaşii.

— Tot ce e posibil, dar suntem foarte aproape de primele aşezări şi nu am auzit nici un sunet, care să provină de la vreun eventual scandal. Poate nici nu i-au băgat în seamă.

— Ba ne-au băgat în seamă, răspunse unul dintre cercetaşi la ultimele cuvinte ale locotenentului, apropiindu-se în fugă.

Expediţionarii puseseră mâna pe arme şi se pregăteau ca, la cea mai mică mişcare, să lichideze arătarea.

— Staţi, nu trageţi! Sunt eu, Cols, şeful celei de-a doua echipe de cercetaşi.

— Arăţi destul de rău, spuse locotenentul. Dacă nu eşti tu?

— Eu sunt. Scanaţi tăbliţa de identificare!

— Te-ai metamorfozat într-un hominid al locului, râse colonelul. Dacă n-ai avea pe tine uniforma regimentului nostru, te-aş confunda cu vreun ciudat de pe aici. Deci, aşa arată un băştinaş?

— Sigur. De vină e puterea noastră, a oamenilor, de a ne metamorfoza în orice. Am pierdut controlul şi ne-am metamorfozat cu toţii în humanoizi locali. Cred că responsabilă de acest lucru este atracţia gravitaţională. Dacă mă uit mai

bine, nici voi nu vă simţiţi prea bine. Cred că m-aţi luat pe mine ca model.

— Asta n-am mai pomenit, spuse locotenentul. Oricât de mare ar fi puterea noastră de adaptare, ne transformăm după model, nu după modelul modelului. Noroc că procesul e reversibil.

— Ei!?! îl îndemnă Craian pe cercetaş. Ce ne poţi raporta?

— N-am ce povesti, spuse Cols. În frunte cu primarul, ne-au primit cu bucurie, au ascultat mesajul nostru de prietenie între civilizaţii şi ne-au trimis la plimbare.

— Cum adică?

— Cred că am picat într-un moment nepotrivit. Ne-au spus că sunt ocupaţi şi ne-au trimis să ne plimbăm şi să ne familiarizăm cu oraşul. S-a întâmplat ceva extraordinar aici, ceva atât de unic, încât noi am căzut pe locul doi.

— Ce nesimţiţi! Nu-ţi pică în fiecare zi oaspeţi din altă galaxie, cum suntem noi. Ce putea fi atât de extraordinar?

— Sunt ocupaţi cu întâmpinarea unui om providenţial, care, spun ei, îi va mântui. În oraş, a sosit un bărbat remarcabil, bun, inteligent, generos, peste măsură de înţelept.

— Ce legătură are asta cu noi?!

— Nu ştiu. E greu de găsit o explicaţie. Cred că e ceva din subconştientul lor colectiv. Poate îl aşteptau de două mii de ani şi ieri a ajuns în oraşul lor. Din cauza asta, aterizarea noastră nu mai reprezintă nimic.

— Ca să fie un om atât de important, trebuie să fi venit tot cu vreo aerodină, ceva. Nu putea să vină din pustiu, cu bâta în mână şi cu desaga pe umăr.

— O fi tâmpitul de Desmo. Ăsta ajunge întotdeauna unde nu trebuie, adică acolo unde trebuie să ajung eu.

— Imposibil. Nu am depistat nici o altă navă. Dacă ar fi fost Desmo, ar fi coborât, ca şi noi, cu o echipă de cercetători. Ăsta e singur şi nu e Desmo.

— Cum se numeşte omul lor providenţial?

— Nu are nici un nume. Locuitorii spun că nici n-are nevoie să se numească în vreun fel.

— Ce poate fi aşa minunat la o persoană necunoscută, astfel încât un oraş întreg să nu bage în seamă coborârea unei nave cosmice din înaltul cerului?

— Face minuni. A vindecat bolnavi, s-a coborât la mintea săracilor. Stă pe marginea fântânii arteziene din centru şi vorbeşte despre modul cum va trebui luptat împotriva ipocriziei şi jocurilor politice murdare.

— Cred că ai băut, spuse colonelul. Dacă n-ai băut, înseamnă că lucrurile sunt mai complicate decât credem noi, iar eu nu le înţeleg.

— Nu ştiu, spuse cercetaşul. Dacă dumneavoastră nu înţelegeţi abstractul, eu, nici atât. Tot ce e complicat, mă oboseşte; sunt un simplu militar. Am ameţeli. Trebuie să mă aşez undeva.

Simţind că îşi pierde echilibrul, se sprijini cu spatele de vehiculul de marfă, abia trăgându-şi suflarea.

— Nu ne-au văzut când am survolat aşezarea?

— Ba da.

— S-or fi speriat.

— Deloc. Priviţi-mă şi edificaţi-vă! Locuitorii sunt mai negricioşi decât noi, scheletici, au urechile mai mari, mai ascuţite, ochi ieşiţi din orbite, atârnând pe afară. Sunt mai scunzi, dar, în general, seamănă cu noi. De fapt, îi puteţi vedea chiar acolo.

Îi întinse binoclul şi îi arătă cu mâna de-a lungul unei străzi periferice, care, după ce ieşea dintre ultimele case ale cartierului, urca dealul nisipos şi o lua spre sud.

— Binoclul ăsta e în infraroşu, spuse colonelul. La ce îmi foloseşte? Nu se vede nimic. Din cauză că sunt mai mulţi sori, aici e tot timpul ziuă.

— Rotiţi chestia aia spre dreapta, spuse cercetaşul.

Pentru că nu se descurca, cercetaşul îi arătă cum se face, iar comandantului navei i se revelă un oraş mare, frumos şi liniştit, construit între dunele de nisip ale pustiului, peste care se aşternuse o pace adâncă.

— Nu am pretenţia să fim primiţi cu steaguri fluturânde, cu discursuri demagogice sau cu fanfara, dar ei nici nu se sinchisesc să vină până aici. Se plimbă de parcă nici n-ar fi auzit de întâlnirile de gradul III între civilizaţii. Odată la o mie de ani ajunge o expediţie extraterestră în ţinutul lor provincial, iar ei se fâţâie de parcă nici n-au auzit de străvechea civilizaţie pământeană.

— Nici n-au auzit. Acum, merg cu toţii spre centru, să-l întâmpine pe omul acela al lor.

— Sunt profund dezamăgit, spuse colonelul. Voi ce ziceţi? Să mergem în oraş sau să ne urcăm în navă şi să plecăm?

— Ar fi bine să mai rămânem, spuse locotenentul. Vizităm oraşul, filmăm, culegem date, luăm probe de aer şi sol, suveniruri specifice zonei şi plecăm? Văd că de menţinerea păcii are cine se ocupa.

— De ce nu au venit toţi cercetaşii? Misiunea voastră s-a terminat.

— Ceilalţi au fost curioşi să vadă omul ăsta providenţial, atât de lăudat, spuse cercetaşul.

— De ce o fi ăsta aşa grozav, încât să eclipseze vizita epocală a unei nave cosmice? Vine din cer?

— Nu ştie nimeni. Spune ceva despre asta, despre un tată ceresc, despre zbor, dar e cam confuz în exprimare.

— Poate că umanoidul acela aşteptat de ei le va aduce mai multă linişte şi pace decât o companie expediţionară a forţelor de menţinere a păcii, spuse locotenentul.

— Le aduce pe dracu'! se enervă Craian.

— Poate vor să ne dea de înţeles că nu suntem doriţi aici, spuse un sergent. Nimeni nu vine să-ţi dea.

— Ce am putea noi să le dăm?! întrebă un al doilea sergent.

— Sfaturi.

— De sfaturi ne-am săturat cu toţii, spuse comandantul expediţionar. Să vedem ce le oferă

individul ăla providenţial, de îl aşteaptă cu atâta nerăbdare.

— Am înţeles că locuitorii acestui oraş sunt cam ocoliţi de credinţă, iar ăsta, cu apucăturile lui mesianice, vrea să se sacrifice pentru ei şi să le redea sufletele pierdute şi dorinţa de a se înălţa la cer, spuse cercetaşul.

— Poate ar fi mai bine să ne întoarcem, să luăm nava şi să coborâm la marginea altui oraş, spuse un sergent.

— Asta e singura aşezare urbană mai răsărită de pe planetă, spuse colonelul. În rest, nu există decât oraşe mai mici, nesemnificative, şi minuscule aşezări temporare de nomazi, care se mişcă încolo şi încoace cu turmele lor de animale stranii, între aşezările urbane sau zonele mai înverzite dintre munţi.

— Mergem pe următoarea planetă din grafic. Poate fi o lume mai bună, mai prietenoasă şi mai respectuoasă.

— Mergem în oraş! hotărî Craian. Vreau să am o discuţie dură cu primarul şi să-i dau, în semn de bun rămas, un picior în fund.

Cercetaşul le arătă pe unde s-o ia, pe străduţele pustii, astfel încât să ajungă chiar pe platoul din faţa primăriei.

Aşezat pe scară, în faţa clădirii, îi aştepta o persoană la fel de negricioasă şi exoftalmică, cu urechi ascuţite şi înălţime mică, aşa cum era toată populaţia, dar mai gras.

— Presupun că tu eşti primarul, spuse colonelul în aparatul de tradus.

— Presupui bine.

— Vrem să facem câteva analize ale solului, apei şi aerului, câteva filmări şi plecăm.

— Ştiu ce vreţi să faceţi.

— Au mai fost pe aici expediţii, cum este asta, a noastră?

— De când trăiesc eu, nu.

— Atunci, cum poţi şti?!

— După cum scrie în cărţi, voi, pământenii, aţi mai fost pe aici. Dacă vreţi, pot trimite pe cineva, să vă conducă la bibliotecă.

— Nu vrem.

— Chiar dacă n-aţi fi fost pe aici şi chiar dacă n-ar fi fost nici alţii ca voi, vă înscrieţi în limitele normale ale imaginaţiei, până la transformarea totală în fiinţe asemănătoare cu noi. Putem deduce foarte uşor ce aveţi de gând să faceţi.

— Zău?! Ce vrem să facem !?

— Vreţi să interogaţi locuitorii oraşului în legătură cu omul providenţial.

— Chiar aşa. Eşti telepat?

— Nu ştiu ce e aia.

— Ghiceşti gândurile?

— Nu. E doar o intuiţie logică.

— Ca să aveţi intuiţii logice, trebuie să aveţi un coeficient de inteligenţă foarte ridicat.

— Nu ne-am pus problema. Aşa cum voi nu vă înscrieţi în tipare anatomo-fiziologice fixe, putând să vă transformaţi în orice, tot aşa, noi nu ne cramponăm de un coeficient de inteligenţă fix. Genetica nu ne dă voie.

— Asta e vrăjeală. Spune, mai bine, cum arată acest străin?

— Greu de spus.

— De ce?

— Oamenii au păreri împărţite. Eu le împart. Când nu sunt eu, să le împart părerile, şi le împart singuri.

— Râzi de mine sau e traducerea proastă?

— Ia-o cum vrei, dar vezi că nu ţi-am dat voie să filmezi!

La un semn al colonelului, operatorul opri camera de luat vederi aşezată pe vehiculul de mărfuri şi, mai calm, primarul îi spuse că străinul era, după părerea lui, un tip chipeş, blând şi cumsecade, cu o inteligenţă rară şi nemăsurată. Ochii lui aveau culoarea sorilor din jurul planetei, a nisipului, munţilor şi puţinelor petice de pământ înverzit, dar cum arăta nu avea nici o importanţă.

— Ba are foarte mare importanţă, se enervă Craian. Dacă nu-l descrii tu, am să iau mărturii de la alţii. Din ce mi-ai spus, poate să arate oricum.

— De ce nu mergi direct la el? Poţi să-i iei şi un interviu, personal. Poţi să-l şi filmezi.

— Pot să văd şi eu vreun caz de vindecare miraculoasă?

— Sigur: fiul meu. A scăpat-o de o infecţie urâtă, instalată la un picior.

— Asta puteam să fac şi eu, nu numai orice şarlatan fără însuşiri. Avem antibiotice cu spectru foarte larg, valabile pentru lichidul sistemului circulator al oricărei specii.

— Eşti supărat pe cineva, care ţi-a luat, din greşeală, rolul de cuceritor de noi teritorii, care a ajuns aici înaintea ta şi te-a făcut să te simţi inutil şi mic, în faţa oamenilor tăi?

— Deloc.

— Atunci, ce ai cu o populaţie, care, printr-o credinţă simplă, ar putea să mişte şi munţii? Du-te în altă parte, cu metodele tale ştiinţifice, cu tot! De douăzeci de secole aşteptăm acest om. Toţi ne-am dorit să-l vedem şi să-l auzim, dar numai noi, cei de acum, avem şansa asta. El poate face mai mult decât să rezolve nişte cazuri medicale extreme. Nu pentru vindecările astea miraculoase îl aşteptăm de atâtea secole.

— Eu cred că e o cacealma religioasă ca să-ţi aperi bogăţiile solului şi subsolului, spuse colonelul. Cred că ai fi în stare de blasfemie, minciună, înşelăciune, furt şi chiar crimă pentru a-ţi atinge acest scop. Eşti un pragmatic autentic. Eşti un xenofob de tip special.

— Suntem o rasă limitată.

— Nu cred. Mai degrabă, doriţi ca duşmanii voştri să nu afle că sunteţi educaţi.

— În afară de faptul că am înregistrat 23 de cazuri de vindecări ale orbirii totale, 64 de cazuri de infecţie, câteva cazuri de lepră, 21 de cazuri de boli pulmonare şi nu mai ştiu câte cazuri de orbire

parţială, epilepsie, boli venerice sau cauzate de schizofrenie, eu nu pot vedea nimic. Vrem să fim lăsaţi în pace. Locuitorii oraşului meu au ceva bun şi decent în ei, iar tu vii să le strici rostul, vii să-ţi baţi joc. Nu ne poţi face bine cu forţa. Poate, dacă apăreaţi cu câteva zile mai devreme…, rezolvaţi cazurile astea şi, astfel, omul providenţial avea mai mult timp să se concentreze asupra problemei pentru care îl aşteptam.

— Eşti obosit. Crezi că, dacă rămâneţi săraci cu duhul, veţi cuceri spaţiul cosmic? După secole de aşteptare, întreaga ta rasă e obosită. Acum, când a venit şi un om providenţial şi trupele mele, să vă izbăvească de păcate, sunteţi neliniştiţi şi nu ştiţi încotro s-o luaţi. Nu am venit să vă stric orânduielile, ci să vi le împlinesc. Sunt dispus să vă iert ignoranţa.

— Tu eşti obosit. După luni întregi de călătorie prin spaţiu, în nostalgie şi singurătate, ai impresia că le ştii pe toate. Nouă ne e mai aproape cel ce a umblat şi a făcut foamea prin pustiu, decât voi, cei ce aţi bătut spaţiul interstelar. Ai face bine să te muţi pe o altă planetă, cu îndoielile şi minunile tale ştiinţifice, cu tot. Trebuie să laşi intactă demnitatea băştinaşilor planetei mele. Tu eşti epuizat. Nu poţi înţelege. Nu avem nevoie de iertarea ta. Avem nevoie să intrăm în orânduiala firească în care se găseau strămunii noştri, avem nevoie să zburăm.

— Văd că nu vrei să recunoşti stilul murdar, criminal, al şarlatanului din toate timpurile. Străluceşte ca o vâlvătaie, înconjurându-se de un nimb, răspândind cuvinte şi mângâieri tandre, aruncând în dreapta şi în stânga raze vindecătoare. Trezeşte-te! Noi suntem lumea reală, extratereştri reali şi ticăloşi, dar infinit mai puţin nocivi ca lumea de fantasme pe care v-aţi construit-o, de douăzeci de secole încoace. Dacă vreţi să zburaţi,

acum e momentul; vă punem la dispoziţie întreaga tehnologie de construcţie a navelor.

Brusc, monstrul urlă de durere, se ridică de la masă, tuşi puternic şi se uită împrejur, speriat, lăcrimând din ochii a cel puţin douăzeci de capete şi blestemând aşchia oasoasă ce i se înfipsese în mucoasa internă a unuia dontre nenumăratele gâtlejuri. Se aşeză la loc, prefăcându-se că nu observă privirile întrebătoare ale celor de la mesele alăturate.

— Ce e cu noi?! Unde suntem? se auzi şi vocea unuia dintre capetele monstrului adormit, care ascundea în el spionul pământean.

— Suntem pe o terasă, la o băuturică, răspunse monstrul care nu dormea, acoperind înregistratorul magnetic cu palmele mai multor excrescenţe telescopice cornoase, lipăind, demonstrativ, vinul din mai multe farfurii.

— Aha! Şi ce facem aici?

— Tu dormeai, iar eu luam masa şi vizionam un episod din viaţa şi existenţa noastră, a monştrilor politicii planetare. Cum se întâmplă de obicei, când acţiunea era mai interesantă, mi s-a pus un os într-unul din gâturi. Te-ai gândit să te trezeşti sau mai dormi?

— Mor de somn. Nu ştiu ce am.

— E de la băutură. Dacă vrei, pot extrage episodul. Când te trezeşti, îl poţi viziona.

— La ce te uitai?

— La un fragment în care noi, monştri, ajungem departe, pe o planetă necunoscută, la celălalt capăr al galaxiei, unde dăm peste un personaj enigmatic,

cu foarte puţine capete şi foarte puţine picioare, un exemplar providenţial, aşteptat de secole întregi, care, prin prezenţa lui, ne banalizează misiunea, îl minţi. Tocmai eram curios să aflu dacă acesta face parte din populaţia autohtonă şi e vreun mutant, ceva, sau e proiectat acolo de altă civilizaţie.

— Ce prostie! Chestia asta cu personaje mesianice, providenţiale, am întâlnit-o şi eu undeva.

— Cum te simţi?

— Mi-au dispărut durerile capetelor, dar sunt mort de somn.

— Vrei să mănânci ceva?

— Nu.

— Atunci, dacă vrei să mai dormi, poate reuşesc şi eu să termin masa. Captivat de discuţiile dintre noi şi stârpiturile dintr-un oraş, am ajuns abia la felul doi.

Fără să mai spună o vorbă, spionul metamorfozat în monstru puse capătul vorbitor pe masă, în timp ce alte două capete îi alunecară sub masă, şi adormi pe loc.

Celălalt îi propti din nou înregistratorul în faţa unuia dintre ochii rămaşi deschişi şi îl repuse în funcţiune.

După câteva scene sângeroase, în care forţele terestre de apărare a păcii apărau pacea, urmări câteva minute certurile filmate ale lui R. S. Craian cu nevasta, într-un episod dinaintea plecării sale în spaţiu, apoi aparatul reuşi să se autoregleze şi să revină la prezenţa lui pe astrul unde dăduse peste vindecătorul misterios.

Urmat de trupele de menţinere a păcii, primarul şi câteva zeci de gură cască, înconjurând vehiculul de marfă, colonelul ajunsese în centru, în piaţa din faţa unui templu cu o arhitectură indefinită, unde se strânsese aproape jumătate din populaţia oraşului.

— Domnule primar, vă rog să ne salvaţi! strigă un bărbat mai gras decât cei din jur, ieşind din edificiul înalt şi somptuos. Un nebun a dat buzna peste noi, strigând că aceasta este casa lui şi, de acum încolo, o va numi casă de rugăciune. Auzi colo, să spună că am făcut din casa lui o peşteră de tâlhari! O peşteră de tâlhari a făcut el, răsturnând tarabele negustorilor şi mesele schimbătorilor de bani, dându-ne afară şi apucându-se să vindece orbi şi şchiopi acolo. Vrea să ne strice toate socotelile.

— Ce socoteli?! se miră edilul-şef.

— Dumneavoastră ne-aţi închiriat spaţiile din templu, că tot stătea degeaba clădirea şi se degrada, să facem şi noi un mic comerţ sau cămătărie, iar acum a venit unul cu pretenţia că edificiul e al său sau al tatălui său ceresc, n-am înţeles prea bine. Spune că are hotărâre judecătorească definitivă. Vă rog să-i spuneţi să plece!

— Nu pot.

— De ce, mă rog?! Nu vă ajung banii pe care vi-i dăm?

— Nu e vorba de asta. Acesta este omul providenţial. E o chestiune de principiu. Acesta e omul care, prin jertfa lui, ne va spăla de toate păcatele şi vom putea să zburăm din nou, cum făceau strămunii noştri.

— Nu ştiu ca strămoşii noştri să fi zburat vreodată, spuse negustorul. Ştiu că alte civilizaţii au ajuns până la noi.

— Eşti orb. Dacă nici măcar proştilor nu le-ar mai plăcea lucrurile neinteligente, am putea spune că am progresat.

— Nu sunt orb deloc. Văd că începeţi s-o luaţi pe urma celui care spune poveşti în templu şi afirmă că, dacă se întâmplă ceva important, nu e treaba noastră, ci a urmaşilor strămoşilor noştri!

— Adică a voastră, râse Craian.

— Chiar aşa, spuse negustorul. Noi suntem urmaşii strămoşilor noştri. Trecutul face parte doar din viitorul unora; aceia care ştiu din ce să şi-l croiască.

— N-ai reţinut bine, spuse primarul. Trebuie să fie ceva legat de urmaşii urmaşilor noştri, adică de viitorime.

— Se poate. La câte a spus acolo, e loc de multe interpretări, dar dacă ziceţi că prezenţa lui e o chestiune de principiu, putem să atacăm cu recurs hotărârea judecătorească.

— Justiţia e oarbă şi are picioare scurte, spuse un alt negustor. Justiţia e o minciună. În ziua de azi, nimic nu mai e bătut în cuie. Avem un contract de închiriere.

— Dacă ar fi arestat, am scăpa de prezenţa lui supărătoare, interveni un altul.

— Mandatul de arestare trebuie emis de un judecător.

— Îl arestează şi, după un timp, se întoarce înapoi. Cei care l-au aşteptat douăzeci de secole, îl mai pot aştepta puţin timp.

— Poate fi arestat de mai multe ori.

— Poate fi arestat de câte ori vrei, numai că mandate le de arestare se emit „doar de judecător”. Judecătorii au închis Judecătoria şi au venit aici cu toţii. S-au aşezat şi ascultă tâmpeniile mesianicului.

— Dacă templul a fost retrocedat celui atât de mult timp aşteptat, înseamnă că e al lui, spuse primarul. Să se mai îmbogăţească şi alţii.

— Parcă spuneai că e o chestiune de principiu, de izbăvire a rasei, nu de faptul că ar deschide ăsta o şcoală de literatură în templu.

— Lasă, că v-aţi umflat de bani. Sunteţi tot mai sferici şi tot mai chei.

— Sfericitatea şi calviţia sunt consecinţe fireşti ale evoluţiei ontogenetice a populaţiei noastre. Nu are nimic a face cu negustoria. Câştigăm, plătim impozite; nu câştigăm, dăm faliment.

— Pentru voi câştigaţi.

— Nu pentru noi. Pentru generaţiile viitoare sau pentru popor. Noi pentru popor vrem să ne îmbogăţim; pentru el ne sacrificăm liniştea şi timpul liber. Plătim impozite înrobitoare.

— E plăcerea voastră. Şi dacă aş vrea, tot nu v-aş putea ajuta. Legile noastre sunt neterminabile.

— Neterminate.

— Nu. Sunt neterminabile. Orice variantă a unei legi nu e nici măcar mulţumitoare; perfectă, nici atât.

— Vrea să transforme templul într-un loc de rugăciune, pentru toată lumea, unde să ne mai întâlnim şi noi, la câte o bârfă, nu să ne rugăm pe la colţuri, spuse un bărbat.

— Dar, aceasta nu foloseşte la nimic, spuse negustorul. S-a apucat să vorbească în pilde, dă cu tifla la toată lumea, iar populaţia stă cu gura căscată la el şi îi ascultă elucubraţiile. Cu vorbe meşteşugite, a pus la punct şi dăscălimea, care se credea tare deşteaptă. Când am ieşit, spunea ceva despre dreptate, credinţă, sacrificiu, iar pe noi, negustorii, ne-a scos din edificiu fără milă. Ce facem?

— Să ne rugăm! spuse primarul.

— Din rugăciuni, nu câştigă nimeni absolut nimic.

— Ba da. Hrană sufletească. De acum încolo, în loc să ne ducem la cumpărături, ne vom duce la biserică.

— Dacă n-ai bani, nu te poţi duce nici la cumpărături, nici la biserică.

— La biserică te poţi duce fără bani.

— Pe dracu' ! se enervă negustorul. Nu dă odată bogăţia peste mine, că mă las de negustorie, mă îmbrac frumos şi mă duc la templu în fiecare dimineaţă. Trei ore înşir la rugăciuni. Credinţa e bună, dar să ai bani s-o întreţii.

— Nimic nu este absolut, spuse primarul. Confunzi credinţa cu religia. Din orice se poate câştiga ceva, iar religia, se ştie, e foarte bănoasă.

— Dar, religia asta sau cum îi spuneţi dumneavoastră e abia la început. Până vă organizaţi, până scrieţi un program, o dogmă, o doctrină, ceva, trece timp.

— Are dreptate, spuse colonelul. Cred că pierdem timpul.

Ordonă trupelor să facă drum prin mulţimea adunată afară şi păşi spre uşa principală a templului.

— Îndrăzniţi! auzi o voce.

— Sigur că îndrăznesc, râse Urmanov. Ce te face să crezi că n-aş putea îndrăzni?

— Nu ştiu. Nu v-am întrebat dacă îndrăzniţi; v-am spus să îndrăzniţi. Eu am biruit lumea.

— Cred că, mai degrabă, ai ameţit-o, spuse colonelul.

— Îndrăzniţi să nu vă opuneţi, vă zic vouă! S-au mai opus şi alţii. Violenţa creează violenţă. Nonviolenţa creează credinţă, spuse propovăduitorul.

— Cred că am să mă opun puţin, cu voia dumneavoastră. Am să mă opun eroismului de a nu face nici o brânză. Suntem militari şi avem nevoie de obiectul muncii, care este violenţa. Nu avem nevoie de arma adevărului. Arma noastră adevărată e adevărul însuşi.

— Adevărul nu trebuie căutat aici, spuse omul providenţial.

Planeta asta a ajuns în iarna existenţei sale politice. Toată lumea se gândeşte la această mică zeitate, care este kilocaloria.

— Dacă spui că o planetă ca asta, luminată tot timpul, are probleme cu kilocaloria, înseamnă că nu ai fost niciodată pe Pământ, unde penuria de energie atinge pragul critic.

— Nu ştiu cum e la voi, dar aici, ca urmare a scăderii economice, capitalul electoral s-a dus de-a dura, zi de zi, tot mai mult, iar cetăţenii au început să gândească sacadat, în timp ce sparg în dinţi seminţe de fructe de agaru şi aruncă cojile pe jos. Simbol al suprarealismului semnificant, acest oraş a devenit, din cauza unei atât de mari lipse de civilizaţie, tot mai absurd; străzile sunt udate după ploaie, gardurile din jurul clădirilor sunt făcute din resturi vegetale, se dau aprobări de construcţie a vilelor pe platforme de gunoi sau chiar în mijlocul drumului. Bătrâni sau tineri, locuitorii îşi scuipă ura şi bacteriile salivare pe geam, în capul altora, pe bulevardele largi trece vântul pustiului, dintr-o parte în alta, ca prin nişte tuburi de orgă. Legile sunt proaste, clădirile sunt neterminate, hoţii sunt protejaţi de şefii lor, să nu se spetească muncind….

— În orice societate e aşa, spuse colonelul. Atâta timp cât e predat la termen, nimic nu e prea mult. Dacă hoţii n-ar fi protejaţi, de la cine ar mai fura oamenii cinstiţi. Hoţii au banii. Pe Pământ, s-a dat chiar şi o lege a corupţiei generalizate.

— Am presupus eu că nu e ceva în regulă cu tine. Unde ai mai pomenit ca ţăranii să vină în oraş pentru a cumpăra alimente sau alte lucruri necesare traiului, să vândă vreun animal slab sau vreun vecin?

— Nu ştiu. Eu văd că aduc o notă de prospeţime, că înfrumuseţează locul. Îmbrăcaţi în frumoase costume populare, vin şi ei la oraş să-şi mai tragă sufletul îmbâcsit de praful câmpiei deşertice sau să

se reculeagă lângă statuile strămoşilor. Lângă primărie, în stânga, în spatele unui teatru, se găseşte o rotondă formată din soclurile notabilităţilor trecutului, dar nu e, propriu zis, o rotondă pentru că personalităţile nu sunt aşezate în cerc, ci total aiurea. Ce să semnifice asta?

— Or fi fost aşezaţi aşa cum au trăit: unul mai încoace, altul mai încolo, spuse propovăduitorul.

— De ce zici că, în afară de animale, ţăranii îşi vând şi vecinii?

— De neam prost ce sunt. Vor şi ei să aibă un aparat de opresiune puternic, care să-i apere de hoţi, dar acesta nu e decât o copie din cărţi, cu agenţi slab pregătiţi. Din cauza asta, când vreun ţăran are necaz pe un altul, inventează ceva la adresa lui şi îl reclamă forţelor opresoare. Acestea sunt bucuroase că au ce lucra, să-şi scoată salariul, şi, în felul ăsta, orăşenii sunt protejaţi; nu mai sunt nevoiţi să se pârască între ei. Cu ajutorul ţăranilor arestaţi, forţele aparatului opresor încearcă, gratie cu gratie, să construiască o viaţă mai bună.

— Dacă promiţi cetăţenilor o viaţă mai bună, înseamnă că, implicit, recunoşti faptul că aceştia n-au dus niciodată o viaţă mai bună. De ce aparat opresor? De ce nu protector? întrebă Craian.

— Am văzut că are mai mult un caracter de proximitate.

— Adică de prevenţie.

— Cam aşa ceva, spuse propovăduitorul. În orice caz, opresoare, de proximitate, de protecţie sau ce-o fi, poliţia asta se rezumă doar la a da sfaturi. Pentru a nu deveni victimele tâlhăriilor, ea recomandă cetăţenilor să nu poarte bijuterii la vedere, ci să-şi procure pulovere pe gât, chiar dacă

sunt 45 de grade Celsius. Pentru a nu etala inelele, le recomandă să-şi pună mănuşi, iar dacă nu se găsesc în magazine, pentru că avem de-a face cu un oraş tropical, spun că merg şi mănuşile chirurgicale. Dacă locuitorilor le e prea cald, le indică să ascundă bijuteriile în borsete, genţi, serviete, pungi de plastic sau ciorapi şi să nu ţină în păr agrafele din metale preţioase sau pe chelie tichii cu mărgăritare Le recomandă să evite locurile ferite şi umbroase, deoarece hoţii sunt şi ei oameni şi nu văd prin colţuri întunecoase. Le recomandă să evite locurile puţin aglomerate, deoarece hoţii sunt învăţaţi să fure la înghesuială sau la cozi; n-o să se apuce cineva să le strice reflexele condiţionate, exersate cu sudoarea frunţii. Le recomandă cetăţenilor, când pleacă de acasă, să verifice de mai multe ori dacă sunt urmăriţi, cu specificarea că, dacă sunt orgolioşi şi nu îi urmăreşte nici măcar un hoţ, să mai încerce. Le recomandă să strângă geanta sau borseta la piept, celelalte mâini ajungându-le să ducă plasa cu zarzavaturi sau copilul de mână. Recomandă cetăţeanului să strige după ajutor, dar mai tare, indicând hoţii care se indică între ei sau chiar pe respectivul. Şi hoţii s-au învăţat să strige după ajutor. Dacă cineva este atacat, pasivitatea nu este o atitudine recomandabilă. Se recomandă, flotări, răsuciri, aplecări şi rotiri de braţe pentru menţinerea unei bune condiţii fizice. Atunci când agresorul vrea să treacă strada pe cineva, trebuie ca respectivul să se împotrivească din toate puterile; nu trebuie să fie jefuit pe trecerea de pietoni. Pentru ca agresorul să nu considere cetăţeanul o victimă sigură sau, în limbajul lui, să-l ia de fraier, mai ales când agresorul e format din 3 indivizi ai unei specii de doi metri pe doi, cetăţeanul trebuie să strige din toate puterile; poate exersa acasă, cu odraslele. Nu este nici o ruşine să strigi după ajutor, în asemenea împrejurări. În cazul unui atac, se recomandă o reacţie promptă şi

cu forţă; oricât ar fi de ocupat, hoţul a învăţat de la poliţişti arta resuscitării. Se recomandă încercarea atragerii atenţiei celor din jur, ţipând, vorbind tare sau lovindu-l pe agresor, că el e agresorul. Dacă sunt atacate, persoanele pot folosi orice obiect avut la îndemână: sacoşă, pantof, spray. Cerşind şi furând în oraşe mai civilizate decât acesta, răufăcătorilor le repugnă mahalagismele şi fug. De mirosul spray-urilor autohtone, fug îngroziţi. Dacă un agresor doreşte să lovească o persoană, el o va face indiferent dacă aceasta opune sau nu rezistenţă, aşa că: ce rost mai are? Ce trebuie să faceţi pentru a uşura munca forţelor opresoare? Ori de câte ori cineva e victima unui atac, să le contacteze cât mai repede. Dacă i s-a furat chiar telefonul mobil, să roage pe hoţ să facă acest lucru; hoţii ţinuturilor civilizate sunt civilizaţi. Refuzând să depuneţi reclamaţie, deoarece nu a văzut bine hoţul, cetăţeanul ajută infractorul să comită şi alte infracţiuni. Dacă depune reclamaţie, e felicitat pentru spirit civic; ajută hoţul să se recalifice, să-i dea foc la casă, contribuind astfel la dezvoltarea sectorului construcţiilor. Liniştea şi siguranţa de care avem nevoie le putem asigura doar împreună. Poliţistul aparatului opresor urmăreşte cu atenţie ca toţi cei vizaţi să facă tot ce li s-a recomandat. Dacă cetăţeanul e încăpăţânat şi nu se conformează, cu prima ocazie, este amendat.

— Asta e băşcălie la adresa organelor de ordine, spuse colonelul.

— Aşa am auzit, aşa ţi-am spus. Ei iau în serios lucrurile astea.

— Acum, depinde de nivelul de seriozitate al locului. Până la urmă, orice orăşean are la bază un ţăran. Ţăranii vin în oraş, la cumpărături, şi se califică la locul de muncă, uitând să se mai

întoarcă acasă. Această uitare îi ţine câteva zeci de ani şi, uneori, toată viaţa. Nişte neserioşi.

— La oraş, învaţă să muncească organizat, spuse propovăduitorul.

— Da, dar când văd că unii dintre ei pot să muncească organizat şi să câştige uşor, ţăranilor de la ţară li se face lehamite de muncă. Agricultura suferă, suferă şi industria.

— Nu cred că au nevoie de sfaturile tale.

— Nici de ale tale, spuse Urmanov.

— Oraşul poate merge şi singur mai departe.

— Da, dar cineva trebuie, din când în când, s-o ia înainte.

— Am dedus că, înainte de venirea noastră, sărbătoreau ceva, spuse colonelul.

— Da. Sărbătoresc „Zilele oraşului”. Deşi acestea nu sunt decât un pretext pentru a vedea ce mai fac orăşenii şi de ce, m-am înscris şi eu, cu pildele mele, în programul de manifestări culturale. Zilele urbei sunt numărate.

— Cum adică? I-ai pus pe ăştia din templu să le numere şi le-ai făcut program anticipativ?

— Nu, nu m-am încurcat în speculaţii, spuse propovăduitorul. Am vrut să afirm că sunt fix şapte zile ale oraşului, conform programului de activităţi; deci, sunt numărate şi oricine sau oricum le-ar număra, ies tot şapte.

— Nici eu n-am vrut să mă lansez în speculaţii, spuse colonelul. Am vrut să sugerez faptul că nu poţi număra nici o zi în condiţiile în care e tot

timpul ziuă. Planeta asta are mai mulţi sori, astfel încât e luminată toată ziua.

— Trebuie să existe un sistem convenţional de măsurare a timpului, spuse cel mult aşteptat.

— Dacă aşteaptă de douăzeci de secole venirea ta, cum spune primarul, înseamnă că au secole. Dacă au organizat „Zilele oraşului”, iar acestea sunt în număr de şapte, cum spui tu, înseamnă că au zile.

— Vezi? Aparatele voastre ce spun?

— Aparatele noastre spun că măsoară timpul ca pământenii, ceea ce înseamnă că au mai luat legătura cu noi, dar secundele, orele, zilele, anii şi secolele sunt mai scurte ca pe Pământ, spuse Craian.

— Atunci, care e necazul?

— La noi, expresia „zilele îţi sunt numărate” exprimă un iminent sfârşit. După cum te-ai exprimat, credem că prezici vreun cataclism sau chiar sfârşitul lumii.

— Prezic şi un cataclism, dar nu va fi un cataclism natural, spuse cel ales. Va fi un pogrom; vor muri mulţi băştinaşi. Nu va fi sfârşitul lumii atâta timp cât nu s-a terminat nici facerea lumii sau, mă rog, facerea fiecărei lumi în parte. Va fi doar sfârşitul unei lumi.

— Care ar putea fi aceea?

— Oraşul ăsta.

— Zău?! se miră colonelul. Cine ar putea fi dobitocul care să producă un omor în masă într-o aglomerare urbană ca asta?

— Poate tu, poate altul.

— În privinţa mea, e exclus. Eu sunt venit cu trupe de menţinere a păcii.

— Am văzut, spuse propovăduitorul. Unii menţin pacea cu arma în mână.

— Nu am nimic cu locuitorii oraşului, mai ales acum, când sunt în sărbătoare.

— Poate ai ceva cu mine.

— N-aş putea spune că-mi eşti simpatic, dar nu am nimic cu tine, mai ales acum, la acest binecuvântat ceas, când sunt cu toţii atât de bine dispuşi, spuse Urmanov. Atmosfera de sărbătoare e aerul în care toată lumea are dreptate. Populaţia are sau nu are conducătorii pe care îi merită, conducătorii au sau nu au populaţia pe care o merită, dar cu toţii trebuie să ştie acest lucru. Nu-l pot afla decât la ceas de bucurie bine disimulată, acţiuni enologice, de ecografie şi folclor negru.

— Etnografie.

— Poftim?

— Ai spus ecografie. Presupun că ai vrut să spui; etnografie, spuse cel ales.

— E posibil. Să mă scuzi! Oricum, mă gândeam la ceva mai profund, mai introspectiv. La ceas de veselie, cine nu e cu noi e cam aşa. Bucuroşi că vor putea să stea o clipă, chiar şi proletarii mejdinei mai uită să urmărească repartitoarele de căldură, picătura de apă sau drămuirea surâsului. Îmbrăcaţi în hainele cele bune, de firmă, cu găuri şi petice, acum copiii sunt instruiţi că, dacă nu sunt cuminţi, sucesc gâtul animalelor de casă, aruncă guma de mestecat pe jos, ascultă muzică rău

famată, se descalţă în faţa primăriei sau dau cu pietre după handicapaţi, îi fac părinţii lor directori, la firmele lor, cu care se găsesc în incompatibilitate, conform adevăratelor declaraţii de avere. Profesorii uită că a rămas în urmă cu lecturile şi se pregătesc să înfrunte încă un an şcolar de greve; de veacuri, aşteaptă să treacă vremea, să vină şi vremea lor. Între timp, cei care au avut puterea să înţeleagă ceva au înţeles demult tot ce era de înţeles; cei care nu au nici o putere nu au nici un interes să înţeleagă ceva, nefiindu-le de nici un folos. Omul la distracţie se cunoaşte, când cedează cine-i mai deştept: scaunul. În rest: oale şi ulcele, spiciuri, dansuri, tromboane, tobe, băutură, stadioane.

— Ăştia nu sunt oameni, spuse propovăduitorul.

— Sunt cam negricioşi, dar seamănă mult cu noi. Noi, pământenii, luăm foarte uşor forma lor. Tu ce eşti? întrebă colonelul. Nu-ţi pot scana profilul psiho-somatic.

— Sunt fiul unui tată ceresc.

— Venind din cer şi fiind fii câte unui tată, mai bun sau mai rău, cu toţii suntem fii vreunui tată ceresc. De unde vii?

— Vin de oriunde vrei, spuse cel ales.

— Bine, lasă! Dacă nu vrei, nu spui.

— Nu e deloc amuzant. E trist. Aş fi vrut să nu fiu nevoit să vin aici, unde până şi sărăcia e contorizată, iar luxul nu e compensat decât prin mizerie morală. Abia acum, în ceas de sărbătoare, vedem că locuitorii oraşului supravieţuiesc în orice condiţii: unii supravieţuiesc în condiţii de lux, alţii în lipsa totală a acestuia.

— E mult rău pe această lume, spuse Craian. Politica se face prin jocul la două capete; la un capăt, bătrânii, iar tinerii, la celălalt capăt. În timp ce un capăt doarme, celălalt se gândeşte la asta. În timp ce un capăt fură, celălalt numără banii. În timp ce un capăt se odihneşte, altul pune de-o hărţuială sexuală. În timp ce un capăt comandă munca, celălalt face o analiză obiectivă. În timp ce unul comandă convingerea de la individ la individ, celălalt comandă convingerea organismelor internaţionale. În timp ce la un cap se comandă cine merge în străinătate pe banii contribuabilului, altul comandă brambureala de pe culoarele instituţiilor. Într-un singur punct, liderii se găsesc în consens; sunt de acord ca toţi conducătorii să se afle în vârful ierarhiei politice.

— Şi te-ai gândit să-i împaci tu? întrebă cel ales.

— N-am venit să împac pe nimeni. Vreau doar să menţin echilibrul precar numit pace.

— Treaba mea e să picur pacea în interiorul fiecăruia, să-l împac pe fiecare cu sine însuşi. Am venit să-i mântui şi să le redau setea de zbor. Dacă este nevoie, mă şi sacrific pentru asta.

— Cred că va fi nevoie, spuse colonelul.

— Cum adică? De unde ştii? Tu eşti un fals prooroc.

— Fals sau adevărat, cred ar fi bine să-i iei pe aceia pe care i-ai convins că tu eşti cel care le va obţine iertarea pentru toate păcatele şi s-o ştergi.

— Vrei să mă omori? întrebă propovăduitorul.

— Numai dacă va fi nevoie.

— Am ştiut eu. Cred că va fi nevoie.

— De ce spui asta?! se miră Craian.

— Pentru că nu vreau să mă mişc.

— Facă-se voia ta!

17

Note de subsol

Table of Contents

Victor Martin — Omul providential 1
Omul providenţial 3
Note de subsol 33